

EBRU OJEN • Belgrad Kanon

EBRU OJEN AŐI, *Lojman*, *Et Yiyenler Birbirini Öldürsün* ve *Belgrad Kanon* romanlarının yazarı.

İletişim Yayınları 3526 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 634

ISBN-13: 978-975-05-3803-2

© 2025 İletişim Yayıncılık A.Ő. / 1. BASIM

1. Baskı 2025, İstanbul

EDİTÖR Emre Bayın

KAPAK Seda Mit

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44870

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/41

Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 32 38

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6

Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

EBRU OJEN

Belgrad Kanon

İhsan

Deponun duvarında boy veren sarmaşık, ölüme meydan okuyor. Çürümeye, küfe ve neme karşı dalgalar halinde çoğaltıyor yapraklarını. Şehirleri anımsatıyor bana, boğucu metropollerini. Adım sesleri yaklaşıp uzaklaşıyor. Betonun ele geçiren yaprakların arasında bir ışıltı görüyorum. Minicik dallardan fışkıran sarmaşık çiçeklerinin hayalî yansımasını. Kokusu burnuma geliyor. Az sonra duruyorlar; bunlar kanımın akışı, kalbimin hızla atışı. Sessizlik birkaç küçük hareketle başlıyor. Üzerimde iz bıraktılar herhalde diyorum, tam da olması gerektiği gibi. Birinin tekmesini kasıklarım karşılıyor. Bağırın ben miyim yoksa, merak ediyorum. Kulağım, sanki başkasının kulağı, sesi ötelere ulaştırıyor. Yayılıyor acısı, durgun bir göle atılan taşların sudaki izine benzer. Kolumda da aynı his ama şimdi omzuma doğru bir yerde. İlk yumruğa nazaran daha az telaşlıyım. Üçü birden üstüme çullanınca ister istemez... Kumaşları aceleyle yüklenenleri görüyorum, bir tanesi nakliyecinin oğluna benziyor. İpekleri, polyesterleri üst üste, karman çorman yığarken, ağır bir şeyi taşıma biçimlerinde ve küçük, bitişik

gözlerinde aynı öfke. Romen olmalılar. Sabahın kör saatinde, tıpkı bu şekil yığırlardı balyaları. Şifonlar zarar görür, lekelenir. Yer yer sökülmüş kanvaslar, kadifeler, yıpranmış akrilikler, polarlar.

Sarmaşığın dallarına konuşlanmış örümcek ağı ne kadar parlak, nasıl da güzel, onu daha ilk anda fark etmişim. Geceyi, sonu olan bir şeye dönüştürecek kadar kuvvetle kamaştırıyordu gözü; cılız, tatsız yaprakların arasından tutunuyordu betona.

Yüzlerini ilk anda seçemediğim bu adamlardan biri isteyerek öbür ikisi kavga refleksiyle atılınca üstüme, karmaşa oldu. Gece ve gündüzün birleştiği o flu anlarda gerçekleşen doğaüstü olaylar gibi duyduklarımınla gördüklerim iç içe geçti. Kendimi ellerindeki fenerlere, gelişigüzel yumruklara bırakıyorum. Sert, yoklamadan, düşüncelerimi daha derinlere gömerek ilerliyorlar suratımda. Bir, iki, üç... Büsbütün yozlaştıran bir etkiyle gerisini, daha fazlasını istiyorlar benden. Gerçekle, boyun eğmeyle, bir tür kölelikle barışmak istiyorum. Elime basan, gırtlığımı sıkın, beni tepetaklak edenlerin dünyasındayım diyorum, yaşayacağım onlarla beraber çatıların altında, sözleşmelerin, ahlâkın arasında.

Kollarımdan bacaklarımdan tutulmuşken aklıma geliyor, deponun yatakhaneğine gelen ilk kişi, Akif miş. Yedi sene önce ya da dokuz. Tarihler karışıyor, bazı günler on sene önceydi, diyor Akif, onu alıp buraya getirdiklerinde, o da sonradan gelenler gibiymiş, içine atıyormuş her şeyi. Dediğine göre koca deponun cefasını tek başına çekmiş. Şiir defterini paltosunun cebinden çıkararak beş para etmez devrimci şiirlerini okumadan önce, çayından bir yudum alıyor. Göğsünü kabarta kabarta sıralıyor dizeleri, çürük bir dişin ağzı tarumar etmesi gibi bir etkisi var şiirinin. Gerçek biçimini, yerini hiçbir koşulda bulamayacak dizeler, deponun boşluğunda çın çın...

Sırtüstü uzanıyorum, ben mi yapıyorum bunu yoksa mecbur mu bırakılıyorum? Ağzımı, gövdemden ayırarak betona vuruyorlar. Korkunç bir çeşitlilikle parçalanıyor benliğim. Kafama öyle bir şey geliyor ki ne olduğunu bile-
ne aşkolsun.

Kısa bir aralıkta şanslıyım diye geçiriyorum içimden, insan sevgisi ile dolup taşan mahallelerde, işi gücü rast gidenlerle beraber, temiz sokaklı semtlerde yaşamadığım için. Zor mu böylesi, eh çok zor. Kolumu uzun süre çevirerek etimi esnettiklerinden midir, yanıyor bileğimin üstü. Ses çıkarmıyorum. Karnımı yırtarcasına bastırıyor biri, öbürü kendisine çekiyor beni. Dövenlerin ter kokusundan nefesine düşkünlük seziyorum, oburca hınç. Daha çok yürekleniyorum direnmeye. Enseme düzenli yumruklar vuruyor beriki. Kumaşları mundar ettiler, diye düşünüyorum, burnumdan akan kanın tadına bakarken. Etaminler, panamalar, jarseyler karman çorman, dikkat etmeden taşıyor pis herifler. Bir tanesi yere düşüp açılmış muslinin üzerine çamurlu ayakkabılarıyla basınca, içim cız ediyor. Ellerimi kurtarıp sarıyorum başımı. Sırtım açıkta kalacak şekilde, sürünge-
lerin çevik hareketlerinden birini yaparak ters dönüyorum. Dizlerimle karnımı örtüyorum. Salyangoz olmaya ramak kala böbreğime yiyorum tekmelerin en şiddetlisini. Sedat, beni Slavija Meydanı'nda bekleyecekti, birden aklıma geliyor. Geç kalma huyunu da hesaba katarsak bolca vaktim var. Şu dayak, kumaş balyaları, lekelenen ipekler bitse de bir an önce çıksam buradan. Saat kaç oldu?

Bugün çekiliş var. Kaç zamandır çekiliş için kupon biriktiriyoruz. Sedat, yanına almayı akıl ettiyse şansımız yüksek demektir. Pat pat kumaş seslerini işitiyorum. Kuponları yatmadan önce nereye koyduğumu düşünüyorum. Sıraç, dün gece bizim odada yattıysa eğer, kesin cebimdedir. Bir fırsatını bulup elimle yoklayabilsem içim rahat edecek.

Uzun zaman olmuş böylesini yemeyeli. Hata ettim, karşıma şu irikiyım Romen çıkınca diklendim, başkaları da olabileceğini düşünemedim, Akif de yoktu. Sıraç ve Mehmet ayakta, ben sırtüstü yatmaya mecbur bırakılarak yerde, tüm bunların bitmesini bekliyoruz.

Atlasların altına, oradan da viskonlara dek uzanan gevşek parkenin gıcirtısını duyuyorum. Sıraç bedeninin tüm ağırlığını vererek o iç gıcıklayıcı sesi durduruyor. Gözlerindeki dehşet, biraz da memnuniyetle başıma gelenleri izliyor. Eklemlerinde romatizma varmış Sıraç'ın, geldiğinden beri pek bir iş yaptırmıyoruz ona. Akif'in dediğine göre patron hastalığını bahane edip sürekli kaydardığı için uyarılmış onu. Atılacaktı işten ama bir şekilde geçirtilmiş durum.

Oldukça yakınım, yeni bir yumruğa. Tekmeler atılırken tüm o gelecek tahayyülleri buzlanıyor. Alçakça saldırıyor, diklendiğim Romen. Bedenim tekmeleri arzuluyor ama yakıştıramıyorum çimdiklenmeyi kendime. Neden sadece ben dövülüyorum? Sıraç'ı döven yok mu? Bir fırsatını bulup bağırırsam; şurada, ayakta duranı da dövün, diye.

On beş kişiden fazlalar. Ellerinde Glocklar, baretolar, makarovlar var. Biri uykulu gözleriyle silahını Mehmet'e doğrultmuş. Sovyetler, 730 gramlık Makarov'un namlusundan; sakın, anlayışlı bir yönelişle bakıyor Mehmet'in yüzüne. Akif gitmeseydi iyiydi. Üç gündür yok. "Kardeşim geldi Türkiye'den," dedi. Her zamanki gibi değildi yüzünün rengi. Sarı mı desem, bir garipti. Zayıfladı son zamanlarda, bariz bir mutsuzluk çöktü üstüne. Geveze, hiç susmayacakmış gibi konuştuğu zamanlar geride kaldı. Depoda kimse güvenmiyor ona, ben de güvenmiyorum ama boylu poslu bir adamın kavgada her zaman yeri vardır. O olsa daha az hırpalanırdım. Kimi zaman patrona yakınlığımı sorguluyorum. Ne ara güvenini kazandı bilmiyorum. Adam, her şeyi-

ni anlatıyor ona, bazen de Akif, işin içine bir tutam yalan katarak depoda olanları yetiştiriyor patrona. Ama kim her şeye bir tutam yalan katmıyor ki?

“Onu adam yerine bile koymamalı.” Abdullah bunu biraz da ani bir sinirle söylemişti bana. “Dikkat et brako!” diye bağırmişti ardından. “Tırkolara güven olmaz!”

Bulgaristan’dan yeni kaçaklar gelmiş Sırbistan sınırına, çoğunu Sumadija’daki depoya almış patron. İş öğretecek doğru düzgün kimse olmadığından Fevzi’yle Abdullah’ı apar topar götürdüler, üç kişi kaldık kumaşların başında.

Yumruklar, çimdikler duruluyor bir süre, kumaş balyalarının sesi de. Sımsıkı tutuyor biri ensemden, biri de ayağıyla dizlerime bastırıyor yeniden. Bir saniyelik sessizlik sonuza varacakmış gibi dinleniyorum. Balya balya kumaş taşıyor öbürleri. Depoyu hiç bu kadar boş görmemiştim. Buna görmek denirse tabii. Daha çok bir his gibi, boşluk. Telaşın, ivedi adımların ve yere düşen balyaların çıkardığı seslerden anlıyorum. Bedenimden kopuyorum, sonunda gerçekleşiyor bu. Kendimi sunmakla ilgili beni cömert olmaya zorlayan bu adamlara minnettarım. Onların ellerinde adeta yeni bir şekil alıyorum. Tüm olanlara göğüs gerebilen bir başka beden çıkarıyorlar gövdemden.

Bu oldukça özel koşullarda aklım kendine ikiz bir akıl yaratarak beni doğa manzaralarında geziye çıkarıyor. Omorikaların arasında tatlı bir yürüyüş tutturuyorum. Balkan ladinlerine verilebilecek en sevimli isim bu olsa gerek. O yerel müzikaliteyi her harfiyle hissettiriyor. Omorikaların gövdesinde, dallarında, diken diken yapraklarının arasında sarsak adımlar atıyorum. Koca coğrafyayı ele geçiren köklerinin izini sürerek yabancı bir doğaya kendim olarak yayılıyorum.

Tuhaf bir his ya da kimyasal bir tepkime ile doluyor bednim. Aklımın oyunlarına kapılmışken sanki tüm bu kar-

maşadan uzak bir varlık görüyorum karşımda. Amerikan bezlerinin arasında çömelmiş bu şey, bir çocuğa benziyor. Karanlıkta seçemiyorum bir türlü. Kafası o kadar küçük ki başka bir şey olamaz, bir adam mesela. Krem rengi bezlerle kundaklanmışçasına huzurlu... Küçük elleri, bacaklarıyla bir an ayağa kalksa uzayacak. Boyu gövdesi serpilecek, şu herifler gibi sakın, kısa voltalar atacak. Gölgelerin arasında yıpranarak, fuşya taftalarla birlikte, uygarlığın sokulgan çarkında yok olup gidecek. Onu bir gölge halinde yorumluyorum, tüm dünyayı yorumlama biçimim bu. Gölgeler, ışıklar, insanlar, mağara. “Kalk velet, bir su getir,” demek geçiyor içimden, sesimi çıkaramıyorum.

Neye güldüler bunlar şimdi? Dışarıdan kulağıma gelen kahkahaları ve konuşulanları duyuyorum. İki kamyon çekmişler kapının önüne. Büyük olanı almadıkları için pişmanlar. Sırpçayı bu kadar iyi anladığımı bilmiyordum. Yok bu Sırpça değil sanki, bunlar Romen’se Romence konuşuyorlardır aralarında. Peki nasıl oluyor da anlıyorum?

Ağzıma tekme atıyor biri, üçüncü kez, ikisini ellerimle tuttuğumu hatırlıyorum. Bu seferkini dizim engelliyor. Burnumda acı bir sızı hissediyorum yeniden. Burnum kırıldıysa kötü. Yüzümde beğendiğim tek yer orasıydı. Onca yıl polisten, işkenceden şans meleşinin gizlediği burnumun kısmeti, bu defa yüzüne gülmedi demek.

Aklımı toparlamaya, olanı biteni anlamaya çalışıyorum. Anahtarları varmış gibi rahat rahat nasıl girdiler depoya, çözebilmiş değilim. Kim yardım etti bunlara? Akif mi? Mustafa mı? Sıraç mı? Kim?

Çocuk Amerikan bezlerinin arasında uyuyor. Ne kadar huzurlu, sıcacık, kucakta gibi. Geleceğe yönelik iyi niyetli her şey, bir tür gizlilik içinde yüzüne yansıyor. Peri masalı figürleriyle işlenmiş bir rüya âleminde, ılık bir sıvının içinde nefes alıyor sanki.